

Stockholm 2006-07-20

Finansdepartementet
Rättssekretariatet
103 33 Stockholm

BR/FG

Remiss: Nya upphandlingsregler 2 (SOU 2006:28). Slutbetänkande av Upphandlingsutredningen 2004

Svenska Bussbranschens Riksförbund (BR) är intresseorganisationen för den yrkesmässiga busstrafiken i Sverige. BR har 400 medlemsföretag som förfogar över 10 000 bussar och 20 000 anställda. Medlemsföretagen lämnar anbud till trafik-huvudmän och kommuner vad gäller såväl lokal som regional linjetrafik med buss (försörjningssektorn/landtransporter) samt skolskjutstrafik, sjukresor m m (klassiska sektorn/tjänster).

BR är generellt sett positivt inställd till Upphandlingsutredningens betänkande. Sett ur ett europeiskt perspektiv ligger Sverige många gånger i framkant vad det gäller upphandling av kollektivtrafik. Ett led i detta är att ha tydliga regler för både upphandlande enhet och leverantör. Alla parter bör veta vad som gäller i en given situation. Som ett led i att fortsätta sträva efter tydlighet i upphandling av svensk busstrafik anser BR att det är viktigt med flera klaganden av de i slutbetänkandet bearbetade frågorna.

Konkurrenspräglad dialog

BR anser att konkurrenspräglad dialog inte bör införas vad gäller upphandling av tjänster som skolskjutstrafik m m. Kontrakten är här relativt okomplicerade och vi anser att öppen eller selektiv upphandling är fullt tillräckliga som upphandlingsformer. Skolskjutsar och sjukresor utförs ofta av de mindre bussföretagen med begränsade resurser för att delta i anbudsupphandlingar. Med åren har dessa anpassat sig för att räkna på anbud inom ramen för nuvarande upphandlingsformer och vi ser inga skäl till att komplicera förhållandena med att införa ytterligare ett upphandlingsförfarande.

Dynamiska inköpssystem

Vad det gäller dynamiska inköpssystem är det positivt att utredningen vågar ta steget mot en vidareutveckling av upphandlingsprocessen, men om syftet bl a är att fler företag ska ha möjlighet att lämna anbud vill BR poängtera vikten av tydlig information på ett tidigt stadium. Det gäller i synnerhet till de små och medelstora företagen. Dock bör överprövningsfrågan förtydligas ytterligare.

Elektroniska auktioner

BR tillstyrker förslaget om elektroniska auktioner med samma tillägg som för dynamiska inköpssystem. Mot bakgrund av de stora ekonomiska värden som upphandling av kollektivtrafik och andra samhällsbetalda resor innebär anser BR att det, inom båda dessa områden, borde genomföras olika FUD-projekt som t ex Vägverkets projekt om kombinationsbudgivning vid offentlig upphandling av kollektivtrafik (Se Vägverkets publikation 2006:43) för att utröna funktionaliteten i praktiken innan förslagen träder ikraft.

Överprövning

Överprövning är ett mycket viktigt inslag i den svenska kollektivtrafikens upphandlingsprocess och det är därför beklagligt att utredningsdirektiven begränsat utredningens möjligheter till mer djupgående analyser. Upphandlande enheter och leverantörer har ofta delade meningar om anledningen till antalet överprövningar. BR anser att de allra flesta fall av överprövningar inom bussbranschen beror på bristfälliga anbudsunderlag vad det gäller t ex förutsägbarhet vid utvärderingsfasen eller logik i tilldelningsbeslut. Det är därför av största vikt att frågan om överprövning ges högre prioritet inte minst i syfte att genom ökad tydlighet i anbudsunderlag minska antalet överprövningar.

Enligt vår mening har antalet överprövningar inom bussbranschen inte ökat och BR instämmer i utredningens bedömning att någon preklusionsfrist för överprövningar inte bör införas.

Däremot anser vi att det finns goda skäl till att förlänga den s k tiodagarsfristen till två veckor för att ge både leverantörer och domstolarna mer tid för att genomföra överprövningar.

Upphandling under tröskelvärdena

Enligt BR:s mening bör möjligheterna till direktupphandling begränsas så mycket som möjligt. Ett fastställt gränsvärde för upphandling av alla former av busstrafik är därför välkommet. Vi anser dock att de föreslagna beloppen är alltför höga för att kunna anses som "mindre värde". Vi delar den syn på frågan som representanterna för Svenskt Näringsliv och Företagarna framfört i ett särskilt yttrande, nämligen att gränsvärdet för direktupphandling bör sättas vid 100.000 kr.

Annonsering

Annonseringskravet i allmänt tillgänglig databas anser BR bör finnas kvar över lag, gärna kompletterat med annonsering på upphandlande enhets hemsida.

Viktning

Vad det gäller utvärdering av pris och andra kriterier, s k viktning, anser BR att dess syfte måste vara att skapa öppenhet och garantera att leverantörerna vet vad som är viktigt och givetvis hur viktigt det är. Det måste även vara enkelt, för en leverantör som inte blivit tilldelad ett kontrakt, att förstå utvärderingsprincipen. BR anser att det bör finnas krav på viktning även under tröskelvärdena men att den föreslagna modellen där kriterierna anges i fallande ordning inte är acceptabel. Eftersom viktningen kan vara helt avgörande för ett företags existens måste ytterligare studier göras i syfte att få fram en både enkel och rättvis modell. En upphandling får naturligtvis aldrig avgöras på basis av kriterier som öppnar för subjektiva bedömningar.

Miljökrav, sociala krav och andra särskilda krav

I fråga om miljö-, sociala- och andra särskilda krav anser BR det vara fullt rimligt att ställa sådana krav om det finns en direkt koppling till produkten och har en rimlig proportion. Här vill BR, som i flera fall ovan, lyfta fram risken med för långtgående krav ur ett småföretagarperspektiv. Skalfördelar i att införa, förvalta och egenkontrollera olika ledningssystem är stora.

När det gäller krav på kollektivavtal vid upphandling så kan BR konstatera att sådana nu förekommer i allt fler upphandlingar inom vår bransch, trots att det finns flera rättsfall som underkännt dessa. Liknande krav bör därför inte medges i lagstiftningen förrän det är helt klarlagt att de är förenliga med EG:s upphandlingsdirektiv.

Jan-Erik Kjellberg
Förbundsdirektör